

महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे

आयएसओ ९००१:२००८ मानांकित संस्था

महाराष्ट्र राज्यातील कृषी विद्यापीठांमधील
बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)
आणि बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)

हया अव्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठीची
प्रवेश माहिती पुस्तिका २०१८-१९

१३२/ब, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे – ४११ ००७

ई-मेल : edn_mcaer@rediffmail.com

दूरध्वनी : (०२०) २५५३७६८८.

फॅक्स : (०२०) २५५३३७६४.

वेबसाईट : www.mcaer.org

दि. ०५ जुलै, २०१८ रोजी प्रकाशित.

(प्रवेश प्रक्रियेविषयक कायदेशीर बाबी उद्भवल्यास इंग्रजी माहिती पुस्तिका ग्राह्य धरण्यात येईल.)

**महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे व राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठातील
पदाधिकारी व शिक्षणाशी संबंधित अधिकारी**

पदाधिकारी	नाव	दूरध्वनी क्रमांक	फॅक्स क्रमांक
कुलपती व राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य	महामहिम सी. विद्यासागर राव	०२२-२३६३२६६०	०२२-२३६३३२७२
कृषी मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, प्रति-कुलपती व अध्यक्ष, महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे	मा. श्री. चंद्रकांत पाटील	०२२-२२०२५०९४	०२२-२२०२४८७३
महासंचालक	श्री. रविंद्र जगताप	०२०-२५५३७२५७	०२०- २५५३३७६४
संचालक (शिक्षण)	डॉ. हरिहर कौसडीकर	०२०- २५५३७६८८	०२०- २५५३७६८८
संचालक (विस्तार शिक्षण व साधनसामुग्री विकास)	डॉ. विठ्ठल शिर्के	०२०- २५५३४५७७	०२०- २५५३३७६४
संचालक (संशोधन)	डॉ. हरिहर कौसडीकर	०२०- २५५३७६८८	०२०- २५५३७६८८
सहसंचालक (प्रशासन)	श्री. गणेश घोरपडे	०२०-२५५३९२०८	०२०-२५५३३७६४
सहसंचालक (वित्त)	श्री. गणेश पाटील	०२०- २५५३२७२६	०२०- २५५३३७६४
संकेतस्थळ: www.mcaer.org & maha-agriadmission.in, email: mcaer@rediffmail.com, mcaer@rediffmail.com			
महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी ४९३ ७२२ जि. अहमदनगर			
१	कुलगुरु	डॉ. क. प. विश्वनाथा	०२४२६-२४३२०८
२	शिक्षण संचालक	डॉ. अ. ल. फरांदे	०२४२६-२४३२२७
३	कुलसचिव	श्री. दि. ज्ञा. पवार	०२४२६-२४३२९६
४	उपकुलसचिव (विद्या)	श्री. वि. आ. दाभाडे	०२४२६-२४३२९५
संकेतस्थळ: mpkv.mah.nic.in		email: dracdmprkv2013@rediffmail.com	
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला ४४४ ९०४			
१	कुलगुरु	डॉ. वि. म. भाले	०७२४-२२५८३६५
२	शिक्षण संचालक	डॉ. वि. म. भाले	०७२४-२२५८०९३
३	कुलसचिव	डॉ. प्र. रा. कडू	०७२४-२२५८३७२
४	उपकुलसचिव (विद्या)	डॉ. श्री. के. अहेरकर	०७२४-२२५८३४८
संकेतस्थळ: www.pdkv.ac.in		email :- dvracad@pdkv.ac.in	
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी ४३९ ४०२			
१	कुलगुरु	डॉ. अ. श्री. ढवन	०२४५२-२२३००२
२	शिक्षण संचालक	डॉ. वि. द. पाटील	०२४५२-२२२६८७
३	कुलसचिव	डॉ. ग. कों. लोंडे	०२४५२-२२९७५५
४	उपकुलसचिव (विद्या)	डॉ. ना. गं. लाड	०२४५२-२२७९००
संकेतस्थळ: mkv2.mah.nic.in		email: reg_mau@rediffmail.com	
डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली ४९५ ७९२			
१	कुलगुरु	डॉ. तपस भट्टाचार्य	०२३५८-२८२०६४
२	शिक्षण संचालक	डॉ. स. सो. नारखेडे	०२३५८-२८४३०८
३	कुलसचिव	डॉ. के. ज. चौधरी	०२३५८-२८२०६५
४	उपकुलसचिव (विद्या)	श्री. अ. स. पवार	०२३५८-२८२४९९ विस्तार ९२५
संकेतस्थळ: www.dbskkv.org		email: regrdbskkv@rediffmail.com	

महाराष्ट्र राज्यातील कृषी विद्यापीठांमधील
बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)
आणि बी. एस्सी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)
हया अव्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे प्रवेश २०१८-१९

१. प्रस्तावना :

- १.१ महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे (कृषी परिषद) ही महाराष्ट्र कृषी विद्यापीठे, अधिनियम, १९८३ चे कलम १२ अंतर्गत स्थापन झालेली वैधानिक संस्था आहे. राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत शिक्षण, संशोधन व विस्तार शिक्षण कार्यामध्ये प्रभावी समन्वय घडवून आणण्याचे कार्य कृषी परिषदेमार्फत करण्यात येते. कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १५१७/प्र.क्र.६०/७अ, दि. ३०/५/२०१८ विचारात घेऊन चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत पदविका अभ्यासक्रमाच्या प्रवेश प्रक्रियेमध्ये कृषी परिषदेकडून समन्वयाचे काम करण्यात येत आहे.
- १.२ कृषी परिषदेच्या ९६ व्या बैठकीतील ठराव क्र. ०४/९६/२०१८ विचारात घेऊन राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतील अव्यावसायिक पदवी अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे.
- १.३ शासन निर्णय, कृषी व पदुम विभाग, क्र. मकृवि २०१०/प्र.क्र. १५५ / ७अ, दि.२०/१०/२०११ (परिशिष्ट-‘अ’) अन्वये शासनाने, कृषी विद्यापीठांतर्गत पदवी, पदव्युत्तर व आचार्य पदवी अभ्यासक्रमामध्ये जागांचे आरक्षण, सामाजिक आरक्षणाच्या वाटपाची कार्यपध्दती व प्रवेश कार्यपध्दती निश्चित केली आहे.

१.४ कृषी परिषदेच्या दि.२२/०५/२०१३ रोजी संपन्न झालेल्या ८८ व्या बैठकीतील विषय क्र.१२ अन्वये कल्प टेक्नॉलॉजीज प्रा.लि. ('केटीपीएल'), पुणे यांच्यावर सामायिक प्रवेश प्रक्रिया 'ऑनलाईन पध्दती'ने राबविण्याची जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे.

१.५ कृषी विद्यापीठांचे कार्यक्षेत्र

अ. क्र.	कृषी विद्यापीठाचे नाव	कार्यक्षेत्रांतर्गत जिल्हे
१.	महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी-४१३ ७२२, जि. अहमदनगर (मफुकृवि - राहुरी)	अहमदनगर, नाशिक, धुळे, नंदूरबार, जळगाव, पुणे, सोलापूर, सातारा, सांगली व कोल्हापूर
२	डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला-४४४ १०४. (डॉ.पंदेकृवि - अकोला)	अकोला, अमरावती, यवतमाळ, वाशिम, बुलडाणा, वर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली व चंद्रपूर
३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी-४३१ ४०२. (वनामकृवि - परभणी)	परभणी, हिंगोली, नांदेड, लातूर, उस्मानाबाद, बीड, जालना व औरंगाबाद.
४	डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषी विद्यापीठ, दापोली-४१५ ७१२. जि. रत्नागिरी (डॉ. बासाकोकृवि - दापोली)	रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, रायगड, ठाणे, पालघर, मुंबई शहर व मुंबई उपनगर.

१.६ व्याख्या :

१.६.१ विद्यापीठ कोटा ['U' Quota]

ज्या उमेदवारांकडे महाराष्ट्राचे अधिवास प्रमाणपत्र आहे. नसल्यास त्या उमेदवाराच्या महाविद्यालय / शाळा सोडल्याच्या दाखल्यावर महाराष्ट्र राज्यातील जन्म ठिकाण आहे किंवा महाराष्ट्र राज्यात जन्म झाल्याचा सक्षम प्रधिका-याकडील जन्म दाखला आहे, आणि संबंधित कृषी विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील संस्थेतून उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण आहे. अशा उमेदवारांसाठी राखून ठेवलेल्या जागांना 'विद्यापीठ कोटा' ['U' Quota] असे संबोधण्यात यावे.

१.६.२. महाराष्ट्र कोटा ['M' Quota]

ज्या उमेदवारांकडे महाराष्ट्राचे अधिवास प्रमाणपत्र आहे. नसल्यास त्या उमेदवाराच्या महाविद्यालय / शाळा सोडल्याच्या दाखल्यावर महाराष्ट्र राज्यातील जन्म ठिकाण आहे किंवा महाराष्ट्र राज्यात जन्म झाल्याचा सक्षम प्रधिका-याकडील जन्म दाखला आहे. अशा उमेदवारांसाठी राखून ठेवलेल्या जागांना 'महाराष्ट्र कोटा' ['M' Quota] असे संबोधण्यात यावे. यास्तव विद्यापीठ कोट्यातील उमेदवार महाराष्ट्र कोट्याकरितासुध्दा पात्र आहेत.

१.६.३ बाहेरील राज्यातील उमेदवार ['O.S.']

प्रवेश घेण्यापूर्वी लगतच्या १० वर्षे मुदतीमध्ये किमान तीन वर्षे ज्या उमेदवारांनी व ज्यांच्या आई- वडिलांनी महाराष्ट्रात निवास केला नसेल, अशा व्यक्ती आणि ज्या व्यक्तींनी महाराष्ट्राव्यतिरिक्त देशातील इतर राज्यांचे अधिवास प्रमाणपत्र धारण केलेले असेल, अशा उमेदवारांना 'बाहेरील राज्यातील उमेदवार' असे संबोधण्यात येईल. असे उमेदवार केवळ व्यवस्थापन कोट्यातून प्रवेश घेण्यास पात्र असतील.

१.६.४ जागेवर प्रवेश [Spot Admission]

नियोजित ऑनलाईन प्रवेश फे-या संपल्यानंतर रिक्त झालेल्या / असलेल्या जागांवर प्रवेश मिळण्यासाठी 'संबंधित महाविद्यालया'त उमेदवाराने प्रत्यक्ष उपस्थित राहणे आणि उपस्थित उमेदवारांमधून आरक्षण व गुणवत्तेनुसार प्रवेश देण्याच्या प्रक्रियेस 'जागेवर प्रवेश' [Spot Admission] असे संबोधण्यात यावे. जागेवर प्रवेशासाठीच्या प्रक्रियेच्यावेळी अनुपस्थित असलेला उमेदवार 'जागेवर प्रवेशा'साठी पात्र ठरणार नाही.

१.६.५ "प्रवेश अर्ज" याचा अर्थ, उमेदवाराने प्रवेशाकरिता ऑनलाईन पध्दतीने भरावयाचा विहित नमुना, असा आहे;

१.६.६ "अर्हता परीक्षा" याचा अर्थ, ज्या परीक्षेच्या आधारे एखादा उमेदवार प्रवेशाकरिता पात्र होतो अशी परीक्षा किंवा तिला समतुल्य असलेली परीक्षा, असा आहे;

१.६.७ “ऑनलाईन प्रवेश वाटप फेरी” याचा अर्थ, उमेदवाराची गुणवत्ता, प्रवर्ग, पसंतीक्रम (विकल्प) विचारात घेऊन संगणकप्रणालीद्वारे प्रवेशाचे वाटप करण्याची कॅंपअंतर्गत प्रक्रिया, असा आहे.

२. संस्था व पदवी अभ्यासक्रमांचा तपशील :

पदवी अभ्यासक्रम पूर्णवेळ अभ्यासक्रम असून अभ्यासक्रमाचे व परीक्षेचे माध्यम इंग्रजी राहिल.

२.१ पदवी अभ्यासक्रम व पात्रता :

१. किमान वय:- प्रवेश अर्ज दाखल करण्याच्या शेवटच्या तारखेपर्यंत उमेदवाराचे वय किमान १६ वर्षे असावे.
२. एकूण गुण:- पात्रता परीक्षेमध्ये (इ. १२ वी) खुल्या उमेदवारास ५० टक्क्यांपेक्षा कमी आणि आरक्षित प्रवर्गाच्या (अ.जा. / अ.ज. / वि.जा. / भ.ज. (ब) / भ.ज. (क) / भ.ज. (ड) / इमाव / विमाव) उमेदवारास ४० टक्क्यांपेक्षा कमी गुण नसावे.

पदवी अभ्यासक्रम	कालावधी	श्रेयांक भार	प्रवेश पात्रता
बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)	४ वर्षे (८ सत्रे)	१७९	(१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या १०+२ पध्दतीनुसार इयत्ता १२ वी (विज्ञान) उत्तीर्ण किंवा तत्सम परीक्षा, भौ.र.जी. किंवा भौ.र.ग.जी. किंवा भौ.र.ग. आणि इंग्रजीसह उत्तीर्ण. (२) गणित हा विषय घेतला नसल्यास, अशा उमेदवारास अपूर्तता भरून काढण्यासाठी संबंधित विद्यापीठाने विहित केलेले अभ्यासक्रम पूर्ण करावे लागतील. (३) सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून आयोजित करण्यात आलेली सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षातील भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, जीवशास्त्र (PCB) किंवा भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, गणित (PCM) या विषयातील MHT-CET / JEE / NEET / AIEEA-UG सामायिक प्रवेश परीक्षा.

पदवी अभ्यासक्रम	कालावधी	श्रेयांक भार	प्रवेश पात्रता
बी. एस्सी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)	४ वर्षे (८ सत्रे)	१७९	(१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या १०+२ पध्दतीनुसार इयत्ता १२ वी (विज्ञान) उत्तीर्ण किंवा तत्सम परीक्षा, भौ.र.जी. किंवा भौ.र.ग.जी. किंवा इंटर (कृषी) आणि इंग्रजीसह उत्तीर्ण. (२) गणित हा विषय घेतला नसल्यास, अशा उमेदवारास अपूर्णता भरून काढण्यासाठी संबंधित विद्यापीठाने विहित केलेले अभ्यासक्रम पूर्ण करावे लागतील. (३) सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून आयोजित करण्यात आलेली सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षातील भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, जीवशास्त्र (PCB) या विषयातील MHT-CET / NEET / AIEEA-UG सामायिक प्रवेश परीक्षा.

(भौ.- भौतिकशास्त्र र.- रसायनशास्त्र ग.- गणित जी.- जीवशास्त्र)

टीप:-

- (१) ज्या उमेदवारांनी इ. १२ वी (विज्ञान) च्या परीक्षेमध्ये गणित हा विषय घेतला नसेल, त्यांना दोन अतिरिक्त क्रेडीट्स पूर्ण करावे लागतील. अंतिम निकालाचा CGPA परिगणित करताना त्यातील गुणसंख्या विचारात घेतली जाणार नाही
- (२) महाराष्ट्राबाहेरील इ. १२ वी (विज्ञान) ची अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या किंवा तत्सम परीक्षेमध्ये जीवशास्त्र ऐवजी वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र हे विषय घेतलेले उमेदवार पात्र समजण्यात येतील.
- (३) डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला यांच्या कार्यक्षेत्रातील ग्रामीण शिक्षण संस्था अमरावती किंवा वर्धा यांच्याकडून भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, जीवशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह कृषी विज्ञान पदविका प्राप्त केलेले उमेदवार हे राज्यातील सर्व कृषी विद्यापीठातील बी. एस्सी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन), बी. एसएसी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन) या अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी पात्र राहतील.
- (४) शासनाकडून वेळोवेळी सुधारित केलेल्या निर्णयानुसार प्रवेश पात्रतेमध्ये बदल करण्यात येतील.

२.२ पदवी अभ्यासक्रमाची विना अनुदानित (कायमस्वरूपी) महाविद्यालयनिहाय प्रवेश क्षमता व इतर तपशील.

अ. क्र.	पदवी अभ्यासक्रम	महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता	महाविद्यालय सांकेतांक क्रमांक	वर्गवारी	विद्यापीठाचे नाव	प्रवेश क्षमता	संपर्क अधिकाऱ्याचे नाव	दूरध्वनी / फॅक्स	वसतीगृह सुविधा	
									पुरुष	स्त्री
१.	बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)	१. डॉ.डी.वाय.पाटील कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, आकुर्डी, पुणे ४११ ०४४.	१८१९७	क (२०१६-१७)	मफुकृवि	८०	डॉ. एस. एन. टिळेकर	०२०-२०२७५१५५, ९४२२५३९५३५ फॅक्स-२७६५५०५९	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		२. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, नारायणगांव ता. जुन्नर जि.पुणे ४१० ५०४.	१८१९८	ब (२०१६-१७)	मफुकृवि	८०	डॉ. एम. बी. भुजबळ	०२१३२-२९७०१४ ९७६६६९२५१४	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		३. राजश्री छत्रपती शाहू महाराज कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, विलिंगडन कॉलेज कंपाऊंड, सांगली ४१६ ४१५.	१८२०९	ड (२०१५-१६)	मफुकृवि	४०	डॉ. बी. ए. चौगुले	०२३३-२६०११४७ ९२२५३४०९८५ फॅक्स-३०२५२५६	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		४. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, चंदनापुरी घाट, गुंजाळवाडी, ता. संगमनेर, जि. अहमदनगर	१८२६४	क (२०१४-१५)	मफुकृवि	४०	श्री. बी. ई. रंधे	०२४२५-२०६३०९ ९९२१५२१५७८	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		५. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, लोणी, ता. राहाता, जि.अहमदनगर	१८२७५	ब (२०१६-१७)	मफुकृवि	४०	डॉ. एस. एस. गोंदकर	०२४२२-२७२०१४, ८९७५८२५२५२	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)

अ. क्र.	पदवी अभ्यासक्रम	महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता	महाविद्यालय सांकेतांक क्रमांक	वर्गवारी	विद्यापीठाचे नाव	प्रवेश क्षमता	संपर्क अधिकाऱ्याचे नाव	दूरध्वनी / फॅक्स	वसतीगृह सुविधा	
									पुरुष	स्त्री
		६. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, सरस्वतीनगर, मुंबई-आग्रा रोड, पंचवटी, नाशिक ४२२ ००३.	१८२७६	क	मफुकृवि	४०	डॉ. पी. पी. जगताप	०२५३-२३०३३११ ९९७५७६५७०९	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		७. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन, मु. पो. वडाळा ता. उत्तर सोलापूर जि.सोलापूर-४१६२२२	१८२७७	२०१४-१५ पासून सुरु	मफुकृवि	४०	प्रा. एस. एस. टिंगारे	०२१७-२७३५५२१ ९४२०२९५९०७	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		८. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, मु.पो. शारदानगर, ता. बारामती जि. पुणे-४११०१५	१८२७८	२०१४-१५ पासून सुरु	मफुकृवि	४०	प्रा. जया तिवारी	०२११२-२५५५१८ ९०२१९२९२२९	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		९. श्रीराम व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, मु.पो. पानीव ता.माळशिरस जि.सोलापूर ४१३ ११३	१८२८०	२०१५-१६ पासून सुरु	मफुकृवि	४०	डॉ. एस. टी. गोरे	०२१८५-२७४१३३ ९७६६६६९१३७ फॅक्स-२७४२४४	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		१०. विवेकानंद कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, विवेकानंद नगर, (हिवरा आश्रम) ता. मेहकर जि.बुलडाणा ४४३३०१.	१८१९९	ड २०१६-१७	डॉ.पंदेकृवि	४०	श्री. एन. एस. बदारके	०७२६८-२६४४७० ९९२१३२९८०१	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		११. राजर्षी शाहु महाराज कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, मु.पो.सडक अर्जुनी, जि.गोदिया	१८२२९	२०१५-१६ पासून सुरु	डॉ.पंदेकृवि	४०	श्री. अमोल धांडे	०७१९९-२३००८ ७५०७७७५१२६	नाही	नाही

अ. क्र.	पदवी अभ्यासक्रम	महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता	महाविद्यालय सांकेतांक क्रमांक	वर्गवारी	विद्यापीठाचे नाव	प्रवेश क्षमता	संपर्क अधिकाऱ्याचे नाव	दूरध्वनी / फॅक्स	वसतीगृह सुविधा	
									पुरुष	स्त्री
		१२. कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, प्लॉट क्र.पी-७, अॅडीशनल एमआयडीसी, हरंगुळ रेल्वे स्टेशन, बार्शी रोड, लातूर ४१३५१२	१८२००	क (२०१५-१६)	वनामकृवि	८०	डॉ. एस. पी. मोरे	०२३८२-२६७३४२ ९१५८१३८००३ ९४२२०७१४३८	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		एकूण				६००				
२.	बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)	पशुसंवर्धन महाविद्यालय, माळेगाव कॉलनी, शारदानगर, बारामती जि.पुणे	२०१११	उपलब्ध नाही	मफुकृवि	३०	श्री. ए. बी. रासकर	०२११२-२५५५१८ ९९२१५८७१४३	आहे (मर्यादित)	आहे (मर्यादित)
		एकूण बेरीज				६३०				

टीप:- (१) गुणवत्ता, आरक्षण आणि संबंधित विद्यापीठ / महाविद्यालय यांनी ठरविलेल्या प्रमाणकानुसार वसतीगृह सुविधा पुरविली जाईल.

(२) बारामती, जि. पुणे येथील बी.एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) व बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन) २+२ या पदवी अभ्यासक्रमातील प्रथम व द्वितीय वर्षामध्ये विद्यार्थी बारामती येथे अभ्यासक्रम पूर्ण करतील. तर तृतीय व चतुर्थ वर्षात व्हॅन हॉल लॅरेस्टीन युनिव्हर्सिटी, नेदरलॅंड येथे अभ्यासक्रम पूर्ण करतील. तथापि, बी.एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) हया पदवी अभ्यासक्रमातील तृतीय व चतुर्थ वर्षात व्हॅन हॉल लॅरेस्टीन युनिव्हर्सिटी, नेदरलॅंड येथे अभ्यासक्रम पूर्ण करणे विद्यार्थ्यांना ऐच्छिक असेल.

(३) महाविद्यालयांची प्रवेश क्षमता कमी किंवा अधिक करण्याचे अधिकार कृषी परिषद राखून ठेवत आहे.

(४) उक्त महाविद्यालयांपैकी कोणत्याही महाविद्यालयामध्ये कोणत्याहीवेळी प्रवेश प्रक्रिया स्थगित करण्याचे अधिकार कृषी परिषद राखून ठेवत आहे.

३. उमेदवारांसाठी सूचना :

- ३.१ प्रवेशासाठी विहित नमुन्यातील अर्ज भरण्यापूर्वी उमेदवारांनी माहितीपत्रक आणि प्रवेश अर्ज यांचे काळजीपूर्वक वाचन करावे.
- ३.२ (i) प्रत्येक अर्जदाराने फक्त एकच प्रवेश अर्ज 'केटीपीएल'च्या 'maha-agriadmission.in' या संकेतस्थळावर 'ऑन लाईन' पध्दतीने भरावा. उमेदवाराने एकापेक्षा जास्त प्रवेश अर्ज संकेतस्थळावर दाखल केल्यास, शेवटचा दाखल केलेला प्रवेश अर्ज ग्राह्य धरण्यात येईल.
- (ii) प्रवेश अर्जाची प्रत किंवा इतर कोणतीही कागदपत्रे टपालाने / कुरीअरने किंवा हातबटवडयाने कृषी परिषद, कृषी विद्यापीठ किंवा मे. केटीपीएल, पुणे यापैकी कोठेही पाठवू नयेत.
- (iii) संकेतस्थळावर प्रवेश अर्ज भरल्यानंतर स्वाक्षरी, उमेदवाराचे पासपोर्ट आकाराचे सध्याचे छायाचित्र आणि आवश्यक त्या सर्व कागदपत्रांच्या मूळप्रती स्कॅन करून संकेतस्थळावर अपलोड कराव्यात. मे. केटीपीएल, पुणे यांच्या अधिकृत केंद्रांवर एक कागदपत्र स्कॅन केल्यास त्यासाठी रू.५/- शुल्क आकारण्यात येईल. अशा अधिकृत केंद्रांची यादी 'maha-agriadmission.in' या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.
- (iv) खुल्या उमेदवारांसाठी तसेच महाराष्ट्राबाहेरील सर्व उमेदवारांसाठी रू.१०००/- तर महाराष्ट्रातील आरक्षित प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी रू.५००/- प्रवेश अर्ज शुल्क आहे. सदरचे शुल्क नेट बँकींग, आरटीजीएस, एनईएफटी, डेबिट कार्ड किंवा क्रेडीट कार्ड द्वारे भरावे. प्रवेश अर्ज भरल्यानंतर असे शुल्क भरण्याची व्यवस्था संकेतस्थळावर केलेली आहे. सदरचे शुल्क ना परतावा आहे.
- (v) अंतिम गुणवत्ता यादीतील, संबंधित अभ्यासक्रमास पात्र असलेले उमेदवारच व्यवस्थापन कोटयातील प्रवेशाकरिता पात्र आहेत. म्हणून 'व्यवस्थापन कोटया'तून प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवारांनीसुद्धा maha-agriadmission.in या संकेतस्थळाद्वारे ऑनलाईन प्रवेश अर्ज भरावा व संबंधित कागदपत्रे संकेतस्थळावर अपलोड करावेत आणि अंतिम गुणवत्ता यादी प्रसिध्द झाल्यानंतर संबंधित महाविद्यालयाकडे अर्ज करावेत. संस्थाचालक / प्राचार्य हे अशा उमेदवारांना गुणवत्तेनुसार व्यवस्थापन कोटयातून प्रवेश देतील.
- ३.३ उमेदवाराने अर्जासोबत खाली दर्शविलेल्या मूळ कागदपत्रांच्या मूळ प्रती स्कॅन करून पुढील क्रमाने त्याच्या लॉग-इनद्वारे संकेतस्थळावर अपलोड कराव्यात.
- (अ) पात्रता परीक्षेचे गुणपत्रक / श्रेणी पत्रक.

- (बी) (i) ज्या शाळा / महाविद्यालयात शेवटची परीक्षा उत्तीर्ण झाला आहे, ती शाळा / महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला किंवा इतर काही अभ्यासक्रमामध्ये उमेदवार प्रवेशित असल्यास त्या महाविद्यालयाचे बोनाफाईड प्रमाणपत्र.
- (ii) मागील शैक्षणिक वर्षात राज्यातील कृषी विद्यापीठांतर्गत पदवी शिक्षण घेत असलेल्या उमेदवाराने प्रथम वर्ष पदवी अभ्यासक्रमासाठी पुनश्च अर्ज केल्यास, चालू शैक्षणिक वर्षासाठी पहिल्या वर्षात प्रवेश घेण्याकरिता चालू शैक्षणिक वर्षापूर्वी प्रवेश घेतलेल्या संबंधित महाविद्यालयाचे 'बोनाफाईड प्रमाणपत्र'.
- (iv) महाराष्ट्र राज्याबाहेरील (OS) उमेदवारांना महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला सादर करता येत नसेल, तर अशा वेळेस त्या महाविद्यालयाचे 'स्थलांतर प्रमाणपत्र'.
- (v) अशा उमेदवारास प्रवेश दिल्यास त्यास/तीस शाळा सोडल्याचा दाखला तीन महिन्यांच्या आंत सादर करणे आवश्यक आहे. सदर दाखला विहित मुदतीत सादर न केल्यास त्याचा/तिचा प्रवेश आपोआपच रद्द समजण्यात येईल.
- (vi) १७ नंबर अर्ज भरून उमेदवार इ. १२ वी उत्तीर्ण झालेला असल्यास "शेवटच्या वर्गाचा महाविद्यालय / शाळा सोडल्याचा दाखला."
- (सी) (i) महाराष्ट्र राज्यातील सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र किंवा जन्म ठिकाणाचा उल्लेख असलेले, महाविद्यालय / शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र किंवा सक्षम प्राधिका-याकडील जन्म दाखला.
- (ii) बाहेरील राज्यातील उमेदवारांना सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र / रहिवाशी दाखला / रहिवास व जन्मदाखला.
- (डी) (i) तलाठी / पटवारी यांनी सन २०१६-१७ किंवा २०१७-१८ मध्ये दिलेला शेतजमिनीचा ७/१२ चा उतारा / खसरा (गांव नमुना) उमेदवाराच्या नावावर किंवा त्यांचे आई / वडील किंवा त्याचे आजी / आजोबा यांच्या नावे असावा.
- (ii) यदाकदाचित आई / वडील हयात नसतील, तर सदर उतारा त्याच्या कुटुंब प्रमुख्याच्या नावावर असावा व या परिस्थितीत कुटुंब प्रमुखाचे रु.१००/- च्या

मुद्रांकावर प्रतिज्ञापत्र असावे. प्रतिज्ञापत्रामध्ये सदर उमेदवाराचा उक्त जमिनीमध्ये कायदेशीर हक्क असल्याचे नमूद करण्यात यावे.

(iii) सदर उतारा मराठी / हिंदी / इंग्रजी भाषेत नसेल तर उतान्याचे अचूक भाषांतर अपलोड करावे.

(iv) उमेदवाराच्या आईचा तिच्या वडीलांकडील शेतजमिनीत वाटा असल्याबाबतचे रु.१००/- च्या मुद्रांकावर तिच्या वडिलांचे प्रतिज्ञापत्र व ७/१२ उतारा अपलोड केल्यास, असा उमेदवार १२ गुणांचा अधिभार मिळण्यास पात्र राहिल.

(v) उमेदवारास सूचित करण्यात येते की, ७/१२ खसरा/उता-याच्या आवश्यक तेवढ्या छायाप्रती प्रवेशाच्या वेळेस सोबत ठेवाव्यात.

(vi) उमेदवाराच्या शेतजमिनीच्या ७/१२ खसरा / उतारा-यामध्ये नोंदविलेल्या नावापेक्षा त्याच्या/तिच्या इयत्ता १२ वी च्या गुणपत्रक व प्रमाणपत्रामध्ये असलेले नाव भिन्न असल्यास, अशा उमेदवाराने त्याबाबतचे प्रतिज्ञापत्र सादर करणे बंधनकारक राहिल.

(इ) उमेदवाराचे आई / वडील भूमिहीन शेतमजूर असल्यास, तहसीलदार अथवा नायब तहसीलदार यांचे, सदर पालक भूमिहीन शेतमजूर असून त्यांचे उपजीविकेचे शेत मजुरी हेच साधन असल्याचे प्रमाणपत्र असावे. सदर प्रमाणपत्र उमेदवाराच्या नावे असू नये. अशा प्रमाणपत्रधारकास 'शेतकरी' प्रवर्ग लागू होणार नाही. विहित नमुना परिशिष्ट 'बी' मध्ये सोबत जोडला आहे.

(एफ) (i) सन २०१६-१७ किंवा २०१७-१८ या वर्षातील तहसीलदार किंवा नायब तहसीलदार यांनी दिलेले शेतकरी असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र. या प्रमाणपत्राचा नमुना परिशिष्ट 'सी' येथे जोडला आहे. उमेदवार किंवा त्याचे / तिचे आई-वडील अथवा आजी/आजोबा (वडिलांचे आई-वडील) हे शेतजमीनधारक किंवा कूळ असून त्या जमिनीवरील शेतीद्वारे मिळणारे उत्पन्न हेच त्या कुटुंबाच्या उपजीविकेचे प्रमुख साधन आहे, असे या प्रमाणपत्रामध्ये नमूद करणे आवश्यक आहे किंवा तहसीलदार / नायब तहसीलदार यांनी दिलेले त्यांच्याकडील उपलब्ध असलेल्या विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र.

(ii) उमेदवार मच्छीमार व्यवसाय करणाऱ्या कुटुंबातील असल्यास, संबंधित तालुक्यातील तहसीलदार किंवा नायब तहसीलदार किंवा बंदर अधिकारी यांनी

दिलेले अशा आशयाचे प्रमाणपत्र. या प्रमाणपत्रात उमेदवाराच्या आई/वडिलांचे उपजीविकेचे मुख्य साधन मच्छीमारी हेच आहे असे नमूद केलेले असावे.

(जी) राज्यातील **सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जातीचे विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र.**

(एच) मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अपील क्र. ११२३४-४८/२०१७ संदर्भात दिलेल्या आदेशास अनुसरून अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड), इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागासप्रवर्ग या उमेदवारांचे जात वैधता प्रमाणपत्र. जात वैधता प्रमाणपत्र नसल्यास, सदर प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता अर्ज सादर केलेला असल्याची संबंधित कार्यालयाची पावती.

(आय) **विमुक्त जाती-अ, भटक्या जमाती-ब, क, ड, इतर मागासवर्गीय जाती व विशेष मागास प्रवर्गातील उमेदवारांनी सक्षम अधिकाऱ्याचे दिनांक १ एप्रिल, २०१८ रोजी किंवा त्यानंतर दिलेले किंवा अर्ज ज्या दिनांकास दिला असेल, त्या दिनांकास ग्राह्य असलेले 'उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे (Non Creamy Layer)'**

प्रमाणपत्र. उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र नसल्यास, सदर प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता अर्ज सादर केलेला असल्याची संबंधित कार्यालयाची पावती.

(वरील मुद्दा क्र. एच व आय बाबत उमेदवारांना विशेष सूचना:- 'जात वैधता प्रमाणपत्र' / 'उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबत'चे प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता, अर्ज सादर केलेल्या उमेदवारांना त्यांच्या प्रवर्गातून ऑनलाईन प्रवेश फेरीद्वारे मिळणारा प्रवेश तात्पुरत्या स्वरूपाचा असेल. या उमेदवारांनी ज्या महाविद्यालयात प्रवेशाचे वाटप झालेले आहे, अशा महाविद्यालयाकडे दि. १४ ऑगस्ट, २०१८ पर्यंत जात वैधता प्रमाणपत्र / उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य आहे. अन्यथा अशा उमेदवारांचे प्रवेशाचे वाटप आपोआप रद्द समजून त्यांना खुल्या प्रवर्गात ग्राह्य धरण्यात येईल. यामुळे रिक्त होणारी जागा 'जागेवरील प्रवेश फेरी'द्वारे भरण्यात येईल.)

- (जे) महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी किंवा शासनाने प्राधिकृत केलेला अधिकारी (प्राधिकृत केले असल्यास प्राधिकृत करण्यात आले असल्याच्या सक्षम अधिकाऱ्याच्या पत्रासह) यांनी, उमेदवार / वडील हे प्रकल्पग्रस्त आहेत व त्याच्या/तिच्या वडिलांची / पालकांची किंवा आजोबांची **शेतजमीन महाराष्ट्रातील कृषी विद्यापीठे/ पाटबंधारे/ वीज /संरक्षण प्रकल्पासाठी संपादित केलेली / झालेली आहे, असे प्रमाणपत्र.** सक्षम अधिकाऱ्याने दिलेल्या प्रकल्पग्रस्ताच्या प्रमाणपत्रावर या सवलतीचा फायदा ज्याला द्यावयाचा आहे, त्याच्या नावाचा उल्लेख असणे आवश्यक आहे.
- (के) प्राधिकृत समादेशकाने दिलेले राष्ट्रीय छात्र सेना 'बी' किंवा 'सी' हवाई दल/ नौदल / स्थलसेना विभागाचे प्रमाणपत्र.
- (एल) (i) इ.११ / १२ वी मध्ये जिल्हा, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडा/ खेळ / वादविवाद/ निबंध स्पर्धा/वक्तृत्व स्पर्धांमध्ये प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या उमेदवारांनी सादर केलेले जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांचे प्रमाणपत्र.
- (ii) नवोदय विद्यालयातील विद्यार्थ्यांबाबत भारतीय क्रीडा महासंघाच्या (SGFI) वतीने दिलेले आणि जिल्हा क्रीडा अधिकारी व जिल्हाधिकारी यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीचे प्रमाणपत्र.
- टिप-** इ. १२ वी मध्ये खेळाचे गुण गुणपत्रकामध्ये समाविष्ट असल्यास व अशा खेळाचे स्वतंत्र प्रमाणपत्र उमेदवाराने अपलोड केल्यास अशावेळी दुहेरी लाभ टाळण्यासाठी स्वतंत्र प्रमाणपत्र ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.
- (iii) क्रीडा संघटनेमार्फत दिलेले प्रमाणपत्र ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.
- (एम) अर्जदाराच्या आई / वडिलांचे स्वातंत्र्य सैनिक असल्याबाबतचे मा. पंतप्रधान / मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्या स्वाक्षरीचे प्रमाणपत्र. स्वातंत्र्य सैनिकाचा मुलगा / मुलगी किंवा त्यांचा मुलगा / मुलगी यांना या प्रमाणपत्राचा फायदा मिळेल; परंतु अशा परिस्थितीत स्वातंत्र्य सैनिकाचे आणि जर स्वातंत्र्य सैनिक हयात नसल्यास स्वातंत्र्य सैनिकाच्या पती/पत्नीचे रु.१००/- च्या मुद्रांकावर खालील मुद्यांचा समावेश असलेले प्रतिज्ञापत्र.
- (१) उमेदवार हा स्वातंत्र्यसैनिकाच्या मुलाचा / मुलीचा मुलगा/ मुलगी आहे.

(२) स्वातंत्र्यसैनिकाने या सवलतीचा उपयोग यापूर्वी कोणत्याही नातेवाईकासाठी केलेला नाही आणि आता उपयोग केल्यानंतर तो पुढे करणार नाही.

वरील मुद्यांसंबंधात काही शंका, तक्रारी, अडचणी असल्यास त्याचे निराकरण करण्यासाठी प्रचलित शासन निर्णयाचा संदर्भ घ्यावा.

(एन) सक्षम प्राधिका-याने दिलेले राष्ट्रीय सेवा योजनेचे प्रमाणपत्र.

(ओ) उमेदवाराचे वडील, सैनिक असल्यास तशा आशयाचे जिल्हा सैनिक बोर्ड किंवा संबंधित तुकडीचा प्रमुख सेनाधिकारी यांचे विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र अथवा डिस्चार्ज प्रमाणपत्र.

(पी) सेवेत असणा-या उमेदवारांसाठी संबंधित नियुक्ती अधिकाऱ्याचे 'ना हरकत प्रमाणपत्र'.

(क्यू) उमेदवाराचे आई / वडील, कृषी परिषद / कृषी विद्यापीठाचे आजी/ माजी अथवा मृत सेवक असल्यास, संबंधित कार्यालय प्रमुख किंवा नियंत्रण अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र.

(आर) शारीरिकदृष्ट्या अपंगत्व प्रवर्गातून प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवाराने प्राधिकृत अधिका-याचे (जिल्हा शल्य चिकित्सक किंवा समतुल्य शासकीय रुग्णालय / वैद्यकीय मंडळ) अपंगत्वाबद्दलचे प्रमाणपत्र.

(एस) अनाथ प्रवर्गातून प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवाराने, आयुक्त, महिला व बालविकास, पुणे यांच्या छापील लेटर हेडवरील उपायुक्त (बालविकास), पुणे / आयुक्त, महिला व बालविकास, पुणे यांच्या स्वाक्षरीचे 'अनाथ प्रमाणपत्र'.

३.४ सर्व दृष्टीने परिपूर्ण भरलेला तसेच प्रवेश वेळापत्रकात दिलेल्या शेवटच्या तारखेस किंवा त्यापूर्वी संकेतस्थळावर अपलोड केलेला प्रवेश अर्जच प्रवेशासाठी ग्राह्य धरला जाईल.

३.५ (i) व्यवस्थापन कोट्यातून प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या अनिवासी भारतीय (NRI) उमेदवारानी संकेतस्थळावर ऑनलाईन प्रवेश अर्ज भरणे आवश्यक आहे

(ii) अशा उमेदवाराला संबंधित संस्था / महाविद्यालय तात्पुरत्या स्वरूपात प्रवेश देईल.

(iii) अशा उमेदवाराची प्रवेशासाठीची पात्रता संबंधित विद्यापीठस्तरावरून तपासून प्रवेश निश्चित केला जाईल.

- ३.६ स्कॅन करून अपलोड केलेली कागदपत्रे वाचनीय असावीत. याची खातरजमा करूनच कागदपत्रे अपलोड करावीत. अपलोड केलेली कागदपत्रे वाचनीय नसल्यास ते ग्राह्य धरण्यात येणार नाहीत व त्याची जबाबदारी पूर्णतः उमेदवाराची असेल.

उक्त अपलोड केलेल्या मूळ प्रतींच्या सत्यतेबाबत परिशिष्ट 'डी' येथील नमुन्यात स्वघोषणापत्र संकेतस्थळावर अपलोड करावे.

- ३.७ खालीलपैकी कोणत्याही एका त्रुटीमुळे प्रवेश अर्जाचा विचार न करता तो आपोआपच रद्द समजण्यात येईल.
- (क) किमान वय किंवा किमान एकूण गुणांचे निकष पूर्ण करीत नसल्यास.
- (ख) सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र किंवा जन्म ठिकाणाचा उल्लेख असलेले महाविद्यालय / शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र किंवा सक्षम प्राधिका-याकडील जन्म दाखल्याची प्रत संकेतस्थळावर अपलोड केली नसल्यास.
- (ग) उमेदवाराचे पासपोर्ट आकाराचे सध्याचे छायाचित्र व स्वतःची स्वाक्षरी संकेतस्थळावर अपलोड केली नसल्यास.
- (घ) पात्रता परीक्षेचे गुणपत्रक / श्रेणीपत्रकाच्या मूळ प्रती संकेतस्थळावर अपलोड केल्या नसल्यास.
- (च) शाळा / महाविद्यालय सोडल्याच्या दाखल्याची मूळ प्रत संकेतस्थळावर अपलोड केली नसल्यास, (उमेदवाराने या प्रवेशापूर्वी दुसऱ्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतला असेल तर त्या महाविद्यालयाने दिलेल्या बोनाफाईड प्रमाणपत्राच्या आधारे प्रवेश दिला जाईल; परंतु, मूळ महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला प्रवेश घेतल्यापासून ३ महिन्यांच्या आत सादर करणे बंधनकारक राहिल.)
- (छ) सेवेत असणा-या उमेदवाराने संबंधित नियुक्ती प्राधिकाऱ्याचे 'ना हरकत प्रमाणपत्र' संकेतस्थळावर अपलोड केले नसल्यास.
- (ज) प्रवेश अर्जाचे विहित शुल्क न भरल्यास.
- (झ) संकेतस्थळावर अपलोड केलेल्या मूळ प्रतींच्या सत्यतेबाबत स्वयंघोषणापत्र संकेतस्थळावर अपलोड केले नसल्यास.

- ३.८ गुणांच्या बाबतीत बरोबरी झाल्यास उमेदवारांचा गुणवत्ताक्रम (Merit Position) ठरविण्यासाठी अनुक्रमे खालील मार्गदर्शक तत्वांचा अवलंब करण्यात येईल.
- (अ) उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षेतील उच्चतम गुणांची टक्केवारी.
- (ब) कमीत कमी प्रयत्नांमध्ये उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.
- (क) पीसीबी / पीसीएम गटातील विषयांचे अधिकतम गुण,
- (ड) इयत्ता १० वी मध्ये उच्चतम गुणांची टक्केवारी.
- (इ) वयाने मोठा असलेला उमेदवार.
- (उ) प्रथम ऑनलाईन प्रवेश अर्ज क्रमांक
- ३.९ प्रवेश अर्ज व त्यासोबतची संबंधित कागदपत्रे संकेतस्थळावर अपलोड केल्यानंतर टपालाने / कुरीअरने / हातबटवड्याने कोणतीही अतिरिक्त कागदपत्रे स्वीकारली जाणार नाहीत.
- ३.१० उमेदवारांनी त्यांना पाहिजे असलेल्या महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेण्यासाठी प्राधान्यक्रमाने अर्जामध्ये जास्तीत जास्त विकल्प द्यावेत. त्यासाठी संबंधित महाविद्यालयाच्या सांकेतांकांचा वापर करावा. प्रवेश अर्ज पूर्णपणे अपलोड झाल्यानंतर प्रवेश अर्जामध्ये / विकल्पामध्ये बदल करता येणार नाही. बाहेरील राज्यातील उमेदवार केवळ व्यवस्थापन कोटयातून प्रवेशासाठी पात्र असल्याने त्यांना ऑनलाईन प्रवेश अर्ज दाखल करतेवेळी विकल्प उपलब्ध असणार नाहीत. त्यांनी संस्थेच्या व्यवस्थापनाशी संपर्क साधून प्रवेशविषयक प्रक्रिया करावी.
- ३.११ (i) उमेदवाराने सर्व रकान्यांमध्ये अचूक माहिती द्यावी.
- (ii) उमेदवाराने भरलेल्या अर्जामध्ये कोणत्याही प्रकारची त्रुटी राहिल्यामुळे उमेदवाराची गुणवत्ता घसरल्यास, त्याबाबत 'केटीपीएल' किंवा कृषी परिषद जबाबदार राहणार नाही.
- ३.१२ अंतिम गुणवत्ता यादी जाहीर झाल्यानंतर गुणवत्ता यादीतील स्थान, उमेदवाराने दिलेले विकल्प, लागू असलेले आरक्षण आणि उपलब्ध जागा विचारात घेऊन प्रवेश दिले जातील.
- ३.१३ उमेदवाराने दिलेल्या विकल्पानुसार प्रथमतः राज्यस्तरावरील ('एम' कोटा) उपलब्ध जागांमधून प्रवेशासाठी विचार केला जाईल. त्यानंतर विद्यापीठस्तरीय ('यु' कोटा) जागांवरील प्रवेशाबाबत विचार करण्यात येईल.

- ३.१४ प्रवेशासाठी निवडलेल्या विद्यार्थ्यांची 'एम्' कोटा व 'यु' कोट्यातील यादी प्रवेश वेळापत्रकामध्ये नमूद केलेल्या दिनांकांना www.mcaer.org & maha-agriadmission.in या संकेतस्थळांवर प्रसिध्द केली जाईल.
- ३.१५ प्रवेशोच्छुक उमेदवारांसाठी महत्वाच्या सूचना **परिशिष्ट 'इ'** मध्ये देण्यात आलेल्या आहेत.
- ३.१६ शासन परिपत्रक, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. संकीर्ण-२०११/(१०३)/११/मशि-३, दि.१८/४/२०११ नुसार उमेदवाराने प्रवेश घेतेवेळी महाविद्यालयाकडे स्वच्छताविषयक बाबींसंबंधी **परिशिष्ट 'एफ'** मध्ये माहिती देणे अनिवार्य आहे.
- ३.१७ शासन परिपत्रक, कृषी व पदुम विभाग, क्र. संकीर्ण-१५१७/प्र.क्र.१८५/६-अ, दि.५/६/२०१७ अनुसार ज्या उमेदवारांचे मतदार यादीमध्ये नाव नोंदविलेले नाही, अशा उमेदवारांनी मतदार यादीमध्ये नाव नोंदविण्याविषयी हमी पत्र व नमुना ६, ७, ८ व ८-अ व्यवस्थित भरून प्रवेश घेतेवेळी संबंधित महाविद्यालयाकडे जमा करावे.

४. प्रवेश कार्यपध्दती :

- ४.१ उमेदवाराने प्रवेश प्रक्रियेसंबंधी माहिती पुस्तिकेत दिलेला सर्व मजकूर काळजीपूर्वक वाचावा.
- ४.२ कृषी परिषद, पुणे ही राज्यातील कृषी विद्यापीठांकरिता 'केटीपीएल', पुणे यांच्यामार्फत प्रवेशप्रक्रिया राबवील.
- ४.३ **सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत घेण्यात आलेल्या सामायिक प्रवेश परीक्षेमध्ये (MHT-CET / JEE / NEET / AIEEA-UG) संबंधित गटात (PCB / PCM) प्राप्त झालेल्या टक्केवारीच्या ७० टक्के गुण आणि पात्रता परीक्षेमध्ये / इ. १२ वी (विज्ञान) परीक्षेमध्ये प्राप्त झालेल्या टक्केवारीच्या ३० टक्के गुण तसेच इतर अधिभार विचारात घेऊन प्रवेशाची गुणवत्ता निश्चित करण्यात येईल.**
- ४.४ उमेदवाराने एकापेक्षा जास्त सामायिक प्रवेश परीक्षा दिलेल्या असल्यास / दोन्ही गटातून (PCB / PCM group) सामायिक प्रवेश परीक्षा दिलेली असल्यास, लागू असलेल्या ज्या सामायिक प्रवेश परीक्षेत / गटात जादा गुण असतील, त्या सामायिक प्रवेश परीक्षेचे / गटाचे गुण विचारात घेण्यात येतील.
- ४.५ जागांचे वाटप खालीलप्रमाणे असेल.
- (अ) प्रवेशक्षमतेच्या २० टक्के जागा व्यवस्थापन कोटा.

(ब) प्रवेश क्षमतेच्या उर्वरित ८० टक्के जागांपैकी-

-- ३० टक्के महाराष्ट्र कोटा. ('एम्' कोटा)
आणि

-- ७० टक्के जागा विद्यापीठस्तरीय कोटा ('यु' कोटा)

- ४.६ ज्या उमेदवारांकडे महाराष्ट्राचे अधिवास प्रमाणपत्र आहे किंवा ज्या उमेदवाराच्या महाविद्यालय सोडल्याच्या दाखल्यावर महाराष्ट्र राज्यातील जन्म ठिकाण आहे किंवा महाराष्ट्र राज्यातील सक्षम प्रधिका-याकडील जन्म दाखला आहे. मात्र त्याने उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा राज्याबाहेरून उत्तीर्ण केली आहे, अशा उमेदवाराचा प्रवेशासाठी विचार फक्त 'एम्' कोटयाकरिता करण्यात येईल.
- ४.७ पदवी अभ्यासक्रमासाठी सर्व प्रवेश गुणवत्तेनुसार आणि तात्पुरत्या स्वरूपाचे असतील.
- ४.८ maha-agriadmission.in किंवा www.mcaer.org या संकेतस्थळावर सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी प्रसिध्द करण्यात येईल. उमेदवार या संकेतस्थळावर गुणवत्ता यादी पाहू शकतील. उमेदवारांना टपाल किंवा दूरध्वनीद्वारे त्यांच्या गुणवत्तेबाबत कळविले जाणार नाही.
- ४.९ गुणवत्ता यादीबाबत तक्रार असलेल्या अर्जदारांनी, प्रवेश कार्यक्रमांमध्ये नमूद केलेल्या दिनांकास किंवा त्यापूर्वी त्यांच्या तक्रारी, प्रवेश अर्ज नोंदणीच्यावेळी त्यांना पुरविण्यात आलेल्या 'लॉगइन् आयडी' व 'पासवर्ड'च्या आधारे 'ऑन लाईन' सादर कराव्यात. या मुदतीत उमेदवाराचा तक्रार अर्ज प्राप्त न झाल्यास त्याची/तिची तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही.
- ४.१० उमेदवाराने त्याचा 'लॉग इन आयडी' व 'पासवर्ड' वापरून संकेतस्थळावरून त्याला देण्यात येणाऱ्या तात्पुरत्या प्रवेश वाटप पत्राची मुद्रित प्रत प्राप्त करून घेऊन प्रवेश दिलेल्या महाविद्यालयात स्वतः सर्व कागदपत्रांच्या मूळ प्रतीसह विहित दिनांकास अथवा त्यापूर्वी उपस्थित रहावे. गंभीर वैद्यकीय कारणास्तव उमेदवार उपस्थित राहू शकत नसल्यास परिशिष्ट 'जी' येथील प्राधिकार पत्राप्रमाणे उपस्थिती नोंदवावी. अन्यथा असा उमेदवार प्रवेशासाठी अनुपस्थित राहिला असे समजण्यात येऊन त्याचा प्रवेश आपोआपच रद्द झाला आहे, असे समजण्यात येईल.
- ४.११ (अ) प्रवेश माहिती पुस्तिकेत नमूद केलेल्या तारखेस उमेदवाराला उपलब्ध रिक्त जागांवर गुणवत्तेनुसार प्रवेश दिला जाईल.
- (ब) प्रवेशानंतर कोणत्याही वेळी, उमेदवाराने खोटी माहिती पुरवून प्रवेश घेतला आहे, असे आढळून आल्यास असा प्रवेश विद्यापीठ रद्द करील.

- (क) एखाद्या प्रकरणी विद्यापीठाने अशी कारवाई केली नसल्याचे निदर्शनास आल्यास असा प्रवेश रद्द करण्यासाठी महासंचालक, कृषी परिषद हे सक्षम असतील.
- (ड) प्रवेश फेऱ्यांच्या दरम्यान किंवा प्रवेशानंतर कोणत्याही वेळी संगणकप्रणालीमधील तांत्रिक बिघाडामुळे किंवा इतर कोणत्याही चुकीमुळे प्रवेश झाला असे आढळून आल्यास अशा उमेदवाराचा प्रवेश महासंचालक, कृषी परिषद हे रद्द करतील.
- ४.१२ (i) **उमेदवाराचा प्रवर्ग आणि / किंवा अतिरिक्त दिलेले गुण चुकीचे दर्शविले गेले असल्याचे, प्रवेश घेतेवेळी मूळ कागदपत्रे व प्रमाणपत्रे यांच्या छाननीच्या वेळी निदर्शनास आल्यास, असा उमेदवार प्रवेश मिळण्यास पात्र ठरणार नाही.**
- (ii) सहयोगी अधिष्ठाता / प्राचार्य यांनी याबाबतची वस्तुस्थिती 'केटीपीएल' आणि कृषी परिषद यांना ई-मेल, दूरध्वनी तसेच फॅक्सद्वारे तात्काळ कळवावी.
- (iii) 'केटीपीएल' द्वारा अंतिम यादी पुन्हा सुधारित करण्यात येईल आणि सदर उमेदवार त्याच्या सुधारित **गुणानुक्रमानुसार पुढील प्रवेश फेरीद्वारे प्रवेशास पात्र राहिल.**
- ४.१३ (i) एखाद्या उमेदवाराला प्रवेश वाटपाबाबत तक्रार करायची असल्यास, **संबंधित प्रवेश वाटप फेरीच्या कालावधीतच कृषी परिषदेचे महासंचालक** यांच्याकडे उमेदवार तक्रार अर्ज दाखल करू शकेल.
- (ii) अशा तक्रारीबाबत तात्काळ शहानिशा करून यथायोग्य कार्यवाही करण्यास महासंचालक, कृषी परिषद हे सक्षम असतील.
- ४.१४ पदवी अभ्यासक्रमासाठी घेतलेला प्रवेश अंतिम राहिल. प्रवेश घेतलेला असा उमेदवार विद्यापीठ / महाविद्यालय / अभ्यासक्रम यामध्ये कोणताही बदल करण्यास पात्र राहणार नाही.
- ४.१५ **कोणत्याही उमेदवाराची असा प्रवेश नाकारण्याची इच्छा असल्यास आणि पुढील प्रवेश फेरीसाठी त्याचा/तिचा विचार व्हावा, असे वाटत असल्यास, त्याने / तिने संकेतस्थळावर लॉग-इन मध्ये डेबीट कार्ड / क्रेडीट कार्ड / नेट बँकींगद्वारे रु.२००/- ऑनलाईन अदा करून प्रवेश नाकारावा.**
- ४.१६ **एखाद्या विद्यार्थ्याने रु.२००/- फी भरून त्याचा / तिचा प्रवेश नाकारला नाही किंवा प्रवेश वाटपानुसार प्रवेशही घेतला नाही तर त्याचा / तिचा 'जागेवर प्रवेश फेरी' या फेरीखेरीज नंतरच्या प्रवेश फेरीसाठी विचार केला जाणार नाही.**
- ४.१७ प्रवेशित विद्यार्थी पुढील प्रवेश फेऱ्यांद्वारे प्रवेशास पात्र असणार नाही. मात्र प्रवेश वाटपानुसार प्रवेश घेतल्यानंतर प्रवेश प्रक्रियेच्या कालावधीमध्ये विद्यार्थ्याने प्रवेश रद्द केल्यास / प्रवेश वाटप नाकारल्यास असा विद्यार्थी प्रवेश रद्द / नाकारलेला विकल्प वगळता पुढील ऑनलाईन प्रवेश

फेऱ्याद्वारे इतर विकल्पांकरिता प्रवेशासाठी पात्र असेल. प्रवेश नाकारण्यासाठी दिलेल्या कालावधीमध्ये प्रवेश रद्द करता येतील.

ॡ.१ॢ प्रवेश रद्द केल्यानंतर शुल्काचा परतावा :

- (i) प्रवेशाची नोंदणी केल्यानंतर व वर्ग सुरु होण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांने प्रवेश रद्द केल्यास, विद्यार्थ्यांकडून प्रवेश प्रक्रिया शुल्कापोटी कमाल रू.१०००/- रक्कम कपात करण्यात येईल.
- (ii) प्रवेशाची नोंदणी केल्यानंतर व वर्ग सुरु झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांने प्रवेश रद्द केल्यास वर्ग सुरु झालेल्या महिन्यापासून ज्या महिन्यामध्ये प्रवेश रद्द केला असेल, त्या महिन्यापर्यंत दरमहा होणारे सत्र आधारित शिक्षण शुल्क व दरमहा होणारे वसतीगृह शुल्क (वसतीगृह उपलब्ध करून दिलेले असल्यास) संबंधित विद्यार्थ्यांकडून वसूल करण्यात येईल.
- (iii) वर्ग सुरु झाल्यानंतर राबविण्यात आलेल्या प्रवेश फेरीद्वारे प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांने नोंदणी करून प्रवेश रद्द केल्यास, नोंदणी केलेल्या तारखेच्या महिन्यापासून ज्या महिन्यामध्ये प्रवेश रद्द केला असेल, त्या महिन्यापर्यंत दरमहा होणारे सत्र आधारित शिक्षण शुल्क व दरमहा होणारे वसतीगृह शुल्क (वसतीगृह उपलब्ध करून दिलेले असल्यास) संबंधित विद्यार्थ्यांकडून वसूल करण्यात येईल.

ॡ.१ॣ प्रवेश प्रक्रियेसंबंधीची तसेच राज्यस्तरीय ('एम' कोटा) व विद्यापीठस्तरीय ('यु' कोटा) ची गुणवत्ता यादी आणि प्रवेश फेऱ्यांप्रमाणे प्रवेशासंबंधीची सद्यस्थिती याबाबतची माहिती maha-agriadmission.in व www.mcaer.org या संकेतस्थळांवर उपलब्ध राहिल.

ॡ.२० महाविद्यालयांचे सहयोगी अधिष्ठाता / प्राचार्य यांच्यासाठी महत्वाच्या सूचना परिशिष्ट 'एच' येथे दिलेल्या आहेत.

ॡ.२१ उमेदवाराचा दुर्लक्षितपणा, दिरंगाई, कोणत्याही प्रकारचे तांत्रिक बिघाड किंवा त्याच्या इतर खाजगी कारणांमुळे तो प्रवेशापासून वंचित राहिल्याबाबत कोणत्याही प्रकारची तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही.

५. राखीव जागांचा तपशील .

महाराष्ट्र कृषी विद्यापीठे अधिनियम, १९८३ मधील तरतुदी, तसेच वेळोवेळी शासन निर्णयाद्वारे निर्देशित केल्याप्रमाणे विशिष्ट जागा, महाविद्यालयांमधील प्रवेशासाठी राखून ठेवण्यात आल्या आहेत-

अ. क्र.	आरक्षण संवर्ग	टक्के वारी	अ. क्र.	इतर आरक्षण	टक्के वारी
(१)	अनुसूचित जाती / नवबोधद (एस्सी)	१३	(८)	स्वातंत्र्य सैनिकाचे पाल्य (एफएफ)	२
(२)	अनुसूचित जमाती (एस्टी)	०७	(९)	अपंग (कमी दिसणे, कमी ऐकणे, चालणे व्यंगत्व किंवा मणक्याचे व्यंगत्व) (पीएच)	३
(३)	विमुक्त जाती (अ) (व्हीजे -ए) (१४ व इतर)	०३	(१०)	आजी व माजी सैनिकांची मुले (डीपी)	२
(४)	भटक्या जमाती (ब) (एन्टी-बी) (१९९० पूर्वीच्या सूचीप्रमाणे २८ व इतर)	२.५	(११)	प्रकल्पामुळे विस्थापित झालेल्या व्यक्तींची मुले. (पीएपी) महाराष्ट्र प्रकल्प पुनर्वसन अधिनियम, १९७६ प्रमाणे प्रकल्पपीडित.	४
(५)	भटक्या जमाती (क) (एन्टी - सी)	३.५	(१२)	शेतकरी व विहित किमान अर्हता असलेले किंवा कृषीविषयक अनुभव असलेली शेतक-यांची मुले. (अजी)	६
(६)	भटक्या जमाती (ड) (एन्टी - डी) (वंजार, वंजारी, वंजारा)	०२	(१३)	महिला	३०
(७)	इतर मागास वर्गीय (ओबीसी)	१९	(१४)	अनाथ मुले	१
	एकूण	५०			

टीप-

- (१) अ.क्र. ८ ते १३ हे आरक्षण खुला व आरक्षण संवर्गामध्ये गुणवत्तेनुसार समाविष्ट राहतील. अ.क्र. १४ हे आरक्षण खुल्या प्रवर्गात गुणवत्तेनुसार समाविष्ट राहिल.
- (२) इतर आरक्षणांतर्गत अ.क्र. १३ येथील महिलांच्या विशेष आरक्षणास त्या त्या प्रवर्गासाठी विहित
- (३) करण्यात आलेल्या टक्केवारीनुसार वाटा निश्चितपणे मिळावा यासाठी सामान्य प्रशासन विभाग, परिपत्रक क्र.एसआरव्ही-१०९७/प्र.क्र.३१/९८/१६-अ, दि.१६/३/१९९९ मध्ये नमूद केलेली कार्यपध्दती अनुसरण्यात येईल. प्रस्तुत शासन परिपत्रक **परिशिष्ट 'आय'** येथे जोडले आहे.
- (४) 'विशेष मागास प्रवर्गीय' उमेदवारांची जात, सुरुवातीस ज्या 'इतर मागास प्रवर्गा'मध्ये समाविष्ट होती, त्या 'इतर मागास प्रवर्गा'च्या आरक्षणासाठी असा उमेदवार पात्र समजण्यात येईल.
- (५) महाविद्यालयनिहाय जागांचे वाटप करण्यात येईल.

महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे वरील आरक्षणाची अंमलबजावणी करण्यात येईल.

प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान एखाद्या आरक्षित संवर्गामध्ये उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास सदर जागा शासन निर्णय, कृषी व पदुम विभाग, क्र. मकृवि २०१०/प्र.क्र. १५५ / ७ अ, दि.२०/१०/२०११ मधील कार्यपध्दतीप्रमाणे भरण्यात येतील. सदर शासन निर्णय **परिशिष्ट- 'अ'** येथे दर्शविण्यात आला आहे.

६. गुणाधिभार / अतिरिक्त गुण

विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमनिहाय प्रवेशासाठी उमेदवारास खालील प्रमाणे गुणाधिभार / अतिरिक्त गुण देण्यात येतील.

(१) खालील व्यावसायिक / ऐच्छिक विषय / पदविकासह उमेदवार उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा (१० + २ परीक्षा पध्दती) उत्तीर्ण झालेला असल्यास, खालील अतिरिक्त गुण लागू असतील.

(अ) बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)	सांकेतांक	गुणाधिभार / अतिरिक्त गुण १०
(१) पुस्तपालन व लेखाकर्म	५०	
(२) पीक उत्पादन / कृषी विज्ञान व तंत्रज्ञान	७५	
(३) पशु विज्ञान / पशुविज्ञान आणि तंत्रज्ञान	७६	
(४) पीकशास्त्र	बी-४	
(ब) बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)		
(१) पशुविज्ञान व दुग्धव्यवसाय	बी-२	
(२) पीकशास्त्र	बी-४	
(३) उद्यानविद्या	बी-५	
(४) पीक उत्पादन / कृषी विज्ञान व तंत्रज्ञान	७५	
(५) पशुविज्ञान / पशुविज्ञान आणि तंत्रज्ञान	७६	
(६) ग्रामीण कृषी विज्ञान संस्था अमरावती व वर्धा येथील पदविका	बी-१	
(७) कृषी शाळा पदविका (१२ वी परीक्षा पास झालेले)	डी-२	
(२) मत्स्य व्यवसाय करणाऱ्या कुटुंबातील किंवा शेती व्यवसाय करणाऱ्या कुटुंबातील उमेदवार, ज्यांची स्वतःची अथवा त्यांचे आई -वडील /आजी-आजोबांच्या (वडीलांकडून) नावे शेतजमीन असल्याबाबत ७/१२ चा उतारा किंवा भूमिहीन शेतमजूर किंवा शेतकरी असल्याबाबतचे बंदर अधिकारी / तहसीलदार / नायब तहसीलदार यांचे प्रमाणपत्र.		१२ पॉईंट्स
(३) राष्ट्रीय छात्रसेना 'बी' किंवा 'सी' प्रमाणपत्र /हवाईदल /सेना/नौदल विभागाचे प्रमाणपत्र /राष्ट्रीय सेवा योजनेमध्ये किमान २४० तास काम केलेले / विशेष शिबीर केलेले प्रमाणपत्रधारक.		२ पॉईंट्स

- (४) जिल्हा, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडास्पर्धांमध्ये सहभाग घेतल्याचे प्रमाणपत्र धारक. २ पॉईंट्स
- (५) महाराष्ट्र राज्य कृषी विद्यापीठांच्या आस्थापनेवरील किंवा कृषी परिषद पुणे / महाराष्ट्र राज्यातील कृषी विद्यापीठांमध्ये प्रतिनियुक्तीवर काम केलेले आजी व माजी कर्मचारी यांचे पाल्य. ३ पॉईंट्स
- (६) वादविवाद, निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व या राज्यस्तरीय स्पर्धांमध्ये भाग घेतला असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र. २ पॉईंट्स

२० गुणांपेक्षा अधिकचा अधिभार अनुज्ञेय राहणार नाही.

७. शिक्षण पध्दती :

- राज्यातील कृषी विद्यापीठांमध्ये 'विषय - अधिभार पध्दती'ने प्रत्येक शैक्षणिक वर्ष दोन सत्रांमध्ये विभागले आहे आणि २० आठवड्यांपेक्षा कमी कालावधी नसलेल्या कालावधीस 'षण्मासिक सत्र' असे म्हणतात.
 - शैक्षणिक कार्यक्रमांमध्ये शिकविले जाणारे विषय निरनिराळ्या सत्रांमध्ये विभागले जाऊन वर्गातील व्याख्यान, प्रात्याक्षिके / शेतावरील प्रात्यक्षिके, ग्रंथालयातील वाचन व गृहपाठ इत्यादीप्रकारे शिकविले जातात.
 - विद्यार्थी / विद्यार्थिनी, विषयाची निवड, घ्यावयाचे एकूण अधिभार, विद्यार्थ्यांच्या सल्ला समितीच्या मार्गदर्शनाखाली प्रचलित नियमाप्रमाणे आणि विद्यार्थ्यांची / विद्यार्थिनींची शैक्षणिक प्रगती पाहून करतो / करते.
 - विद्यार्थ्यांची / विद्यार्थिनींची शैक्षणिक प्रगती समाधानकारक नसेल तर तो काही विषय ज्या वेळी शिकविण्यासाठी उपलब्ध असतील त्या वेळी पुन्हा घेऊ शकतो / शकते.
 - पाचव्या अधिष्ठाता समितीच्या शिफारशीप्रमाणे विविध पदवी अभ्यासक्रमातील प्रवेशित उमेदवारांना सातव्या व आठव्या सत्रांमध्ये 'विद्यार्थी ग्रामीण व उद्योजकता जागरूकता योजनेचा अभ्यासक्रम' पूर्ण करावा लागेल.
- अंमलबजावणीची पध्दती:- कार्यानुभाषिष्ठीत शिक्षण / Hands on training, कौशल्यविकास प्रशिक्षण, ग्रामीण कृषी कार्यानुभव, रोपण प्रशिक्षण / औद्योगिक आवड, विद्यार्थी प्रकल्प.

- सन २०१३-१४ या शैक्षणिक वर्षापासून पहिल्या वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लेखी व प्रात्याक्षिक परीक्षांमध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी प्रत्येकी किमान ५५ टक्के गुण अनिवार्य असतात. तसेच त्या त्या विषयाच्या लेखी व प्रात्याक्षिक परिक्षेमध्ये प्रत्येकी किमान ४० टक्के गुण अनिवार्य असतात.
- पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण करण्याची कालमर्यादा ८ वर्ष असून यापेक्षा १ वर्ष अधिक कालावधी वाढवून द्यावयाचा झाल्यास विद्यार्थ्यांच्या गंभीर कारणाबाबत शहानिशा करून संबंधित कृषी विद्यापीठाच्या विद्या परिषदेकडून योग्य तो निर्णय घेण्यात येईल. अशी कालमर्यादा वाढवून दिलेल्या विद्यार्थ्यांस वसतीगृह सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. जागा रिक्त असल्यास देण्यात येईल.
- शैक्षणिक नियमावलीमध्ये आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी बदल करून सुधारीत शैक्षणिक नियमावली तयार करण्यात येते. सुधारीत शैक्षणिक नियमावली शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना लागू असते.
- भारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेच्या पाचव्या अधिष्ठाता समितीने शिफारशीत केलेले नियम प्रवेशित विद्यार्थ्यांना लागू राहतील.

८. नोंदणी

प्रवेश अर्ज आणि मूळ प्रमाणपत्रे सहयोगी अधिष्ठाता / प्राचार्य यांनी तपासल्यानंतर विद्यार्थ्यांस नोंदणी करण्यासाठी परवानगी देण्यात येते आणि सहयोगी अधिष्ठाता / प्राचार्य यांचे कार्यालयात विद्यार्थी शुल्क भरतात .

९. वैद्यकीय तपासणी

- ❖ प्रथम वर्षात प्रवेशित प्रत्येक विद्यार्थ्यांस विद्यापीठ / सहयोगी अधिष्ठाता / प्राचार्य यांचे निर्देशानुसार जिल्हा शल्यचिकित्सक / ग्रामीण वैद्यकीय अधिकारी / प्राथमिक स्वास्थ्य केंद्र यांच्याकडून पहिले सत्र संपण्यापूर्वी वैद्यकीय तपासणी करून घेणे अनिवार्य आहे.
- ❖ वैद्यकीय तपासणीत विद्यार्थ्यांमध्ये व्यंग आढळून आल्यास महाविद्यालयाचे सहयोगी अधिष्ठाता संबंधित विद्यार्थ्यांस आणि त्याच्या आई - वडील / पालक यांना वैद्यकीय सुधारणेसाठी कळवतील.
- ❖ विद्यार्थी वैद्यकीयदृष्ट्या अपात्र ठरल्यास त्यास विद्यापीठातून काढून टाकण्यात येईल.
- ❖ अशी प्रकरणे कुलसचिव यांना पुढील कार्यवाहीस्तव सादर करण्यात येतील.

- ❖ विद्यापीठ/ सहयोगी अधिष्ठाता यांनी आयोजित केलेल्या वैद्यकीय तपासणीसाठी विद्यार्थी गैरहजर राहिल्यास विद्यार्थ्याला स्वखर्चाने प्राधिकृत वैद्यकीय अधिकाऱ्याकडून तपासणी करून तपासणी अहवाल विहित केलेल्या मुदतीमध्ये महाविद्यालयास सुपूर्द करावा लागेल.
- ❖ एखाद्या विद्यार्थ्याने वैद्यकीय तपासणी अहवाल विहित मुदतीत सादर केला नाही, तर अशा विद्यार्थ्याचा निकाल घोषित केला जाणार नाही.

१०. विद्यार्थी मार्गदर्शन पध्दत

सर्व महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक तथा इतर कार्यासंबंधी मार्गदर्शन करण्यासाठी समुपदेशन पध्दत अवलंबिली जाते. यामुळे त्याचा वैयक्तिक विकास होतो. विद्यार्थ्यांचा समुपदेशक (पाल्य प्राध्यापक) विद्यार्थ्यांच्या प्रगती विषयी जागरूक असतो.

११. उपस्थिती

- ❖ प्रत्येक विद्यार्थ्यास वर्गात, प्रात्यक्षिक , ग्रंथालयातील काम, विस्तार शिक्षण संबंधी भेटी, शैक्षणिक सहली आणि प्राध्यापक व संबंधीत शिक्षक यांच्या बैठकीस हजर राहाणे आवश्यक आहे.
- ❖ एखाद्या विद्यार्थ्याची हजेरी ८० टक्यापेक्षा कमी असल्यास त्याला त्या सत्राची परीक्षा देण्यासाठी अपात्र ठरविण्यात येईल व त्या विषयात अनुत्तीर्ण असा शेरा दिला जाईल (एफ् ग्रेड).
- ❖ अशा विद्यार्थ्यास त्या विषयासाठी पुन्हा नोंदणी करावी लागेल.

१२. शैक्षणिक सहल.

पदवी अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रत्येक महाविद्यालयात निधी उपलब्ध झाल्यास, खालील प्रमाणे शैक्षणिक सहली आयोजित करण्यात येतात.

(१) द्वितीय वर्ष -	महाराष्ट्र राज्य
(२) तृतीय वर्ष -	दक्षिण भारत
(३) चतुर्थ वर्ष -	उत्तर भारत

१३. खेळ आणि इतर कार्यक्रम.

प्रत्येक महाविद्यालयात क्रीडा आणि त्यासंबंधी कार्यक्रम राबविण्यासाठी सोयी सुविधा उपलब्ध आहेत.

१४. वसतीगृह

काही मर्यादित संख्येपर्यंत विद्यार्थ्यांसाठी काही महाविद्यालयांमध्ये वसतीगृहाची सोय उपलब्ध आहे. घटक महाविद्यालयात प्रवेशित प्रत्येक विद्यार्थ्याला वसतिगृहाची सोय उपलब्ध करून देणे बंधनकारक किंवा आश्वासित नाही.

१५. पदके, नगदी बक्षीसे आणि पारितोषिके.

निरनिराळ्या पदवी परीक्षांमधील उच्चतम गुणवत्ताधारक पदवी विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या नियमानुसार पदके, नगदी बक्षीसे आणि पारितोषिके देण्यात येतात.

१६. शिष्यवृत्ती आणि सवलती.

बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन) व बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) हे पदवी अभ्यासक्रम व्यावसायिक म्हणून घोषित करण्यात आलेला नसल्याने, व्यावसायिक अभ्यासक्रमात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना ज्या शैक्षणिक सवलती / शिष्यवृत्ती / शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती देण्यात येतात, त्या सवलती बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन) व बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) अभ्यासक्रमात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय राहणार नाहीत.

१७. वर्तणूक आणि शिस्त

- (१) विद्यापीठामध्ये वेळोवेळी सुधारित व अस्तित्वात असलेल्या नियम व विनियमानुसार कॉपी प्रकरणे आणि गैरवर्तणुकीची प्रकरणे हाताळली जातात.
- (२) विद्यापीठ संवैधानिक नियमावली, १९९० मध्ये केलेल्या तरतुदीन्वये महाविद्यालयातील विद्यार्थी, रॅगिंग, अपहरण आणि इतर गैरशिस्तीच्या प्रकरणात आढळून आल्यास त्यास त्या महाविद्यालयाचे सहयोगी अधिष्ठाता पूर्वसूचना न देता महाविद्यालयातून तसेच वसतिगृहातून ताबडतोब निलंबित करतील आणि अशा विद्यार्थ्यांस उप महासंचालक (शिक्षण), पत्र क्र. ६(२३)/२००७ ए व पी. दि.१८/१/०८ नुसार मा. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली यांनी विशेष याचिका अपील (सी) (सन २००४ चे (सी) [२४२९५ व २४२९६-९९] मध्ये दि. १०/१२/२००९ रोजी दिलेले आदेश आणि डॉ.राघवन समितीच्या अहवालाच्या आधारे (डी.क्र. ३७०/०४/XI-अ, दि.२६/०२/२००९) व कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई पत्र क्र. अजीयु-२००९/प्र.क्र.५८/७-अ, दि.६/५/२००९ नुसार, माननीय कुलगुरु यांच्या आदेशाप्रमाणे महाविद्यालयातून काढून टाकण्यात येईल.

- (३) महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषदेने केलेल्या नियम व विनियमांचे पालन करणे विद्यार्थ्यांवर बंधनकारक राहिल.
- (४) कोणत्याहीप्रकारची बेशिस्त किंवा गैरवर्तणूक ही रॅगिंगविरोधी कायदा, १९९९ च्या तरतुदीनुसार शिक्षापात्र गुन्हा ठरते.
- (५) रॅगिंगविरोधी कायदा : रॅगिंगच्या प्रकरणामध्ये २४ X ७ रॅगिंगविरोधी कायदेशीर मदत मिळण्यासाठी १८००-१८०-५५२२ या टोल-फ्री क्रमांकावर संपर्क साधावा. ई-मेल: **helpline@antiragging.net** आणि संकेतस्थळ : **http://www.ugc.ac.in**
- (६) प्रत्येक विद्यार्थी आणि त्याचे आई-वडील / पालक यांनी 'रॅगिंग विरोधी कायदा, १९९९ मधील तरतुदींचे आम्ही पालन करू,' असे 'परिशिष्ट जे' येथील हमीपत्र देणे गरजेचे आहे. तसेच आम्ही शैक्षणिक संस्थांमध्ये वसतीगृह परिसर आणि विद्यापीठ परिसरामध्ये शिस्त व वर्तणूक चांगली ठेऊ अशीदेखील खात्री देणे आवश्यक आहे.

१८. शुल्क ₹

पदवी अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांनी भरावयाच्या शुल्काचा तपशील (रुपयांमध्ये)

अ. क्र.	बाब	पदवी	
		प्रथम सत्र	द्वितीय सत्र
	अ) महाविद्यालय शुल्क		
	विना अनुदानित महाविद्यालयांसाठी शिक्षण शुल्क	२२५०० ३७५००**	२२५०० ३७५००**
२	नोंदणी शुल्क	४००	४००
३	पात्रता शुल्क #	४०० ८०० ⊗	--
४	महाविद्यालय तारण धन (caution money)	२०००©	--
५	ग्रंथालय शुल्क	८००	८००
६	विद्यार्थी परिषदेच्या विविध बाबींसाठीची वर्गणी		
	एक) खेळ, जिमखाना व इतर गतीविधी	१०००	१०००
	दोन) विद्यार्थी सहकारी संस्था (भांग भांडवल +सभासद शुल्क)	२०० #	--
	तीन) वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ	४००	--
	चार) महाविद्यालय नियतकालिक	४००	--
	पाच) अश्वमेध क्रीडा शुल्क	५०	--
७	विद्यापीठ वैद्यकीय तपासणी शुल्क	२००	--
८	ओळखपत्र	१०० #	--
९	विद्यार्थी सहायता निधी	२०० #	--
१०	श्रेणी पत्रिका शुल्क	२००	२००

अ. क्र.	बाब	पदवी	
		प्रथम सत्र	द्वितीय सत्र
११	परीक्षा शुल्क	३२००	-
१२	विद्यार्थी सुरक्षा विमा हप्ता	१००	--
	एकूण (अ)	३२,१५० / ४७१५०** + [४००⊗ /]	२४,९०० / ३९,९००**
	(ब) वसतिगृह		
१	वसतिगृह हमी अनामत	३०००©	--
२	देखभाल खर्च	३०००	३०००
३	विद्युत आकार	३०००	३०००
४	खाणावळ अनामत रक्कम	२०००©	--
	एकूण (ब)	११०००	६०००
	एकूण (अ+ब)	४३,१५० / ५८१५०** + [४००⊗ /]	३०,९०० / ४५,९००**

¥ प्रस्तुत शीर्षांतर्गत दर्शविण्यात आलेले शुल्क हे कृषी परिषदेच्या मान्यतेनुसार बदलण्यात येईल.

टीप- विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी भरावयाचे शिक्षण शुल्क-

अभ्यासक्रम	व्यवस्थापन कोटा
बी. एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन)	जास्तीत जास्त रु.१,९५,०००/- प्रती वर्ष
बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन)	जास्तीत जास्त रु.१,०५,०००/- प्रती वर्ष

⊗ पात्रता परीक्षा महाराष्ट्र राज्याबाहेरून उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांनी भरावयाचे शुल्क.

** बी.एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) या अभ्यासक्रमांचे शिक्षण शुल्क. [बारामती जि. पुणे येथील बी.एससी. (ऑनर्स) (पशुसंवर्धन) व बी. एससी. (ऑनर्स) (कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन) या अभ्यासक्रमांचे नेदरलॅन्ड येथील संबंधित विद्यापीठातील वार्षिक शिक्षण शुल्क ६५०० युरो असेल.]

© विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय / वसतीगृह सोडतांनाचे परतावा शुल्क.

हे शुल्क विद्यार्थ्यांच्या महाविद्यालयीन काळात एकदाच भरावयाचे आहे. हे शुल्क RAWE / RHWE / RFWE इत्यादी उन्हाळी प्रशिक्षण किंवा कार्यानुभव कार्यक्रमांतर्गत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आकारले जाणार नाही.

टीप-

- गुणपत्रिका / परीक्षा शुल्क संबंधित विद्यापीठात जमा करावे.
- एकत्रित श्रेणीपत्रक / गुणपत्रक शुल्क आठव्या सत्राच्या नोंदणीच्या वेळी ज्या त्या विद्यापीठाकडे जमा करावे लागेल.
- विद्यार्थी अनुत्तीर्ण झाल्यास संबंधित विषयाकरिता संपूर्ण वार्षिक परीक्षा शुल्क न आकारता संबंधित विषयापुरतेच परीक्षा शुल्क आकारण्यात येईल.

१९. प्रवेश कार्यक्रम

पदवी प्रवेश प्रक्रियेचे सन २०१८-१९ साठीचे वेळापत्रक.

अ. क्र.	कार्यक्रम	दिनांक
१.	प्रवेश प्रक्रियेस सुरुवात दिनांक	०५/०७/२०१८
२.	ऑनलाईन प्रवेश अर्ज व त्यासोबतची आवश्यक ती स्कॅन केलेली कागदपत्रे संकेतस्थळावर अपलोड करावयाचा अंतिम दिनांक	१६/०७/२०१८
३.	केटीपीएल व कृषी परिषदेच्या संकेतस्थळावर अंतरिम गुणवत्ता यादीची प्रसिध्दी.	१९/०७/२०१८ (संध्याकाळनंतर)
४.	ऑनलाईन तक्रार नोंदणीचा अंतिम दिनांक.	२०/०७/२०१८ ते २२/०७/२०१८
५.	केटीपीएल व कृषी परिषदेच्या संकेतस्थळावर अंतिम गुणवत्ता यादीची प्रसिध्दी.	२७/०७/२०१८
६.	(i) पहिल्या प्रवेश फेरीच्या वाटप यादीची प्रसिध्दी.	२९/०७/२०१८ (संध्याकाळनंतर)
	(ii) रिपोर्टिंगचा अंतिम दिनांक	०१/०८/२०१८ (सायं. ५.३० पर्यंत)
७.	(i) दुसऱ्या प्रवेश फेरीच्या वाटप यादीची प्रसिध्दी.	०४/०८/२०१८ (संध्याकाळनंतर)
	(ii) रिपोर्टिंगचा अंतिम दिनांक	०७/०८/२०१८ (सायं. ५.३० पर्यंत)
८.	(i) तिसऱ्या प्रवेश फेरीच्या वाटप यादीची प्रसिध्दी (रूपांतरासह)	११/०८/२०१८ (संध्याकाळनंतर)
	(ii) रिपोर्टिंगचा अंतिम दिनांक	१४/०८/२०१८ (सायं. ५.३० पर्यंत)
९.	व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेश	१२ /०८/२०१८ व १६/०८/२०१८
१०.	जागेवरील प्रवेश फेरीसाठी रिक्त जागांच्या तपशिलाची प्रसिध्दी	१७/०८/२०१८
११.	रिक्त असलेल्या जागा भरण्यासाठी संबंधित महाविद्यालयस्तरावर “जागेवर प्रवेश फेरी” (‘परिशिष्ट के’ मधील कार्यपध्दतीप्रमाणे)	१९ ते २२/०८/२०१८
१२.	वर्ग सुरु होण्याचा दिनांक	२९/०८/२०१८

टीप -

(१) रविवारी तसेच शासकीय सुटीच्या दिवशी प्रवेश फेरीच्या कालावधीत कामकाज चालू राहिल.

- (२) व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेशासाठी वरील दिनांक लागू राहिल. व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशास संबंधित महाविद्यालयाने संबंधित विद्यापीठाकडून प्रवेश दिनांकापासून दहा दिवसांच्या आत मंजूरी घ्यावी. अशा मान्यतेबाबत कृषी परिषद कार्यालयास अवगत करण्यात यावे.
- (३) **अनिवासी भारतीय उमेदवाराचे** गुणवत्ता यादीत नाव असल्याशिवाय ते प्रवेशास पात्र असणार नाहीत.
- (४) वर अधिसूचित केल्याप्रमाणे **प्रवेश प्रक्रियेकरिता वेगळे मुलाखत पत्र देण्यात येणार नाही.**

या माहिती पुस्तिकेमध्ये विविध पदवी प्रवेशाचे नियम तसेच शैक्षणिक नियमावलीच्या सर्व अभ्यासक्रमाची थोडक्यात माहिती देण्यात आली आहे. सविस्तर माहितीसाठी प्रवेशाचे नियम व विनियम तसेच शैक्षणिक नियमावली पहावी.

२०. 'केटीपीएल' चे संकेतस्थळ 'maha-agriadmission.in' दि. ०५ जुलै, २०१८ पासून कार्यरत राहिल.

(रविंद्र जगताप) भा प्र से
महासंचालक
महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद,
पुणे-४११ ००७.

प्रवेशाकरिता महाविद्यालयस्तरावर तपासावयाच्या कागदपत्रांची सूची (Check List)

अ.क्र.	प्रमाणपत्र / कागदपत्रांचा तपशील	आहे (✓) / नाही (×)
(१)	(अ) महाराष्ट्र राज्यातील सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र किंवा जन्म ठिकाणाचा उल्लेख असलेले, महाविद्यालय / शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र किंवा सक्षम प्राधिका-याकडील जन्म दाखला.	
	(ब) बाहेरील राज्यातील उमेदवारांना सक्षम प्राधिका-याने दिलेले अधिवास प्रमाणपत्र / रहिवाशी दाखला / रहिवास व जन्मदाखला.	
(२)	MHT-CET / NEET / AIEEA-UG सामायिक प्रवेश परीक्षेचे गुणपत्रक	
(३)	उच्च माध्यमिक शालान्त परीक्षेचे प्रमाणपत्र (एच्‌एस्‌एस्‌सी- इ.१२ वी) गुणपत्रक किंवा गुणविवरणपत्र.	
(४)	माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षेचे (एस्‌एस्‌सी- इ.१० वी) गुणपत्रक किंवा गुणविवरणपत्र.	
(५)	(अ) महाविद्यालय सोडल्याचे / महाविद्यालय बदलीचे प्रमाणपत्र (शेवटी शिकत असलेल्या) किंवा जेथे प्रवेश अगोदर मिळालेला आहे त्या महाविद्यालयाचे बोनाफाईड प्रमाणपत्र.	
	(ब) मागील शैक्षणिक वर्षात राज्यातील कृषी विद्यापीठांतर्गत पदवी शिक्षण घेत असलेल्या उमेदवारांसंदर्भात, चालू शैक्षणिक वर्षासाठी पहिल्या वर्षात प्रवेश घेण्याकरिता चालू शैक्षणिक वर्षापूर्वी प्रवेश घेतलेल्या संबंधित महाविद्यालयाचे बोनाफाईड प्रमाणपत्र.	
(६)	राज्यातील पदनिर्देशित सक्षम प्राधिका-याने दिलेले 'जात प्रमाणपत्र.'	
(७)	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड), इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागासप्रवर्ग या उमेदवारांचे जात वैधता प्रमाणपत्र. / जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता अर्ज सादर केलेला असल्याची संबंधित कार्यालयाची पावती.	
(८)	दि. १ एप्रिल, २०१८ किंवा त्यानंतर दिलेले किंवा अर्ज ज्या दिनांकास दाखल केला असेल, त्या दिनांकास ग्राह्य असलेले उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र / उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे (Non Creamy Layer) प्रमाणपत्र मिळण्याकरिता अर्ज सादर केलेला असल्याची संबंधित कार्यालयाची पावती.	
(९)	(अ) मा.पंतप्रधान / मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांची स्वाक्षरी असलेले अर्जदाराच्या माता / पिता / आजी / आजोबा यांचे 'स्वातंत्र्य सैनिक असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र'.	
	(ब) स्वातंत्र्य सैनिकाचे आणि जर स्वातंत्र्य सैनिक हयात नसल्यास स्वातंत्र्य सैनिकाच्या पती/पत्नीचे रु.१००/- च्या मुद्रांकावरील प्रतिज्ञापत्र.	
	(क) असल्यास, खालील बाबी नमूद करण्यात आलेल्या आहेत काय?	
	(१) उमेदवार हा स्वातंत्र्यसैनिकाचा मुलगा / मुलगी किंवा त्यांच्या मुलाचा / मुलीचा मुलगा/ मुलगी आहे.	
	(२) स्वातंत्र्य सैनिकाने यापूर्वी कोणत्याही नातेवाईकासाठी ही सवलत घेतलेली नाही.	

अ.क्र.	प्रमाणपत्र / कागदपत्रांचा तपशील	आहे (✓) / नाही (×)
	(३) यावेळी लाभ मिळाल्यास, यानंतर स्वातंत्र्य सैनिक कोणत्याही अन्य नातेवाईकासाठी ही सवलत घेणार नाही.	
(१०)	संरक्षण दलातील कर्मचारी असल्याबाबतचे जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी यांचे प्रमाणपत्र किंवा रेजिमेंटच्या समादेशक अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याचे 'सैनिक' असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र.	
(११)	सक्षम जिल्हा शल्य चिकित्सक किंवा समतुल्य शासकीय रुग्णालय / वैद्यकीय मंडळाचे 'शारीरिक अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र.' [विकलांगतेची टक्केवारी शारिरीकदृष्ट्या अपंग प्रवर्गाकरिता आरक्षण मागणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या बाबतीत, ४० टक्क्यांपेक्षा कमी असता कामा नये.]	
(१२)	लाभार्थ्यांच्या नावे असणारी, विद्यार्थ्यांच्या / विद्यार्थिनींच्या माता पित्याची अथवा आजोबा-आजीची जमीन कृषी विद्यापीठ / पाटबंधारे / वीज / संरक्षण प्रकल्प यासाठी शासनाने संपादित केली असल्याचे विहित नमुन्यातील महाराष्ट्र शासनाच्या जिल्हा पुनर्वसन अधिकाऱ्याने / किंवा शासनाने प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याने (प्राधिकृत केले असल्यास प्राधिकृत करण्यात आले असल्याच्या सक्षम अधिकाऱ्याच्या पत्रासह) 'प्रकल्प विस्थापित व्यक्तीकरिता दिलेले प्रमाणपत्र (पीएपी.)' .	
(१३)	उमेदवार किंवा त्याचे माता-पिता किंवा आजोबा-आजी (पित्याकडून) शेतजमिनीचे मालक किंवा कूळ म्हणून शेतजमीन धारक आहे / आहेत आणि त्यांचे उत्पन्नाचे मुख्य साधन जमिनीच्या वैयक्तिक मशागतीतून आहे हे दर्शविणारे तहसिलदार / नायब तहसिलदारापेक्षा कनिष्ठ दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्याचे विहित नमुन्यातील / तहसिलदार किंवा नायब तहसिलदार यांनी दिलेले त्यांच्याकडील उपलब्ध असलेल्या विहित नमुन्यामध्ये सन २०१६-१७ किंवा २०१७-१८ या वर्षातील 'शेतकरी असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र (एजी)' .	
(१४)	(i) विद्यार्थी / विद्यार्थिनींच्या नावे किंवा माता-पिता / आजोबा-आजीच्या नावे शेतजमीन आहे, हे दर्शविणारा तलाठी / पटवारी याने दिलेला सन २०१६-१७ किंवा २०१७-१८ वर्षाचा गाव ७/१२ उतारा / खसरा. (ii) आई / वडील हयात नसल्यास त्याच्या कुटुंब प्रमुखाच्या नावावरील ७/१२ उतारा व कुटुंब प्रमुखाचे रु.१००/- च्या मुद्रांकावर प्रतिज्ञापत्र. (iii) हा उतारा मराठी/ हिंदी किंवा इंग्रजी भाषेमध्ये नसल्यास, प्रमाणित अनुवादाची प्रत सोबत जोडावी. (iv) उमेदवाराच्या आईच्या वडिलोपार्जित शेतजमिनीमध्ये तीचा हिस्सा असेल तर आईच्या पित्याचे रु.१००/-च्या (शंभर रुपये फक्त) मुद्रांकावर केलेले शपथपत्र.	
(१५)	उमेदवाराच्या माता / पित्याचे उपजिविकेचे मुख्य साधन शेतजमिनीवरील शारीरिक श्रमाचे आहे, असा उल्लेख असणारे तहसिलदार / नायब तहसिलदाराचे 'भूमिहीन शेतमजुराचे प्रमाणपत्र' (असे प्रमाणपत्र अर्जदाराच्या नावे नसावे.) तथापि, अशा उमेदवारास 'शेतकरी' (एजी) प्रवर्ग लागू असणार नाही.	

अ.क्र.	प्रमाणपत्र / कागदपत्रांचा तपशील	आहे (✓) / नाही (×)
(१६)	उत्पन्नाचे साधन केवळ मच्छीमारी हाच व्यवसाय आहे, असा उल्लेख असणारे तहसिलदार / नायब तहसिलदार / बंदर अधिकारी यांचे 'मच्छीमार असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र'.	
(१७)	राष्ट्रीय छात्रसेनेचे (एनसीसी) 'ब' किंवा 'क' प्रमाणपत्र किंवा समादेशक अधिकाऱ्याचे (वायु / नौसेना / सैन्यदल) (अकरावी किंवा बारावी इयत्तेमध्ये उत्तीर्ण झालेले).	
(१८)	अर्जदाराने महाविद्यालयात इयत्ता अकरावी आणि / किंवा बारावी मध्ये आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय, राज्य, जिल्हा क्रीडा स्पर्धांमध्ये सहभाग घेतला आहे, असे जिल्हा क्रीडा अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र.	
(१९)	कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याचे 'एनएसएस (राष्ट्रीय सेवा योजना) प्रमाणपत्र'. (किमान २४० तास काम केलेले / विशेष शिबीर केलेले).	
(२०)	महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद / कृषी विद्यापीठ यांच्या कर्मचाऱ्यांचा पाल्य असल्याचे प्रमाणपत्र.	
(२१)	इ.११ / १२ वी मध्ये जिल्हा, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय वादविवाद/ निबंध स्पर्धा/वक्तृत्व स्पर्धांमध्ये प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या उमेदवारांनी सादर केलेले जिल्हा क्रीडा अधिकारी यांचे प्रमाणपत्र.	
(२२)	सेवेत असलेले उमेदवार असल्यास संबंधित कार्यालय प्रमुखाचे 'ना हरकत प्रमाणपत्र'.	
(२३)	स्वच्छताविषयक सुविधांबाबत परिशिष्ट 'एफ' मधील हमीपत्र.	
(२४)	संकेतस्थळावर अपलोड केलेल्या मूळ प्रतीच्या सत्यतेबाबत परिशिष्ट 'डी' मधील स्वयंघोषणा पत्र.	
(२५)	महिला व बालविकास विभाग, शासन निर्णय क्र. अमुजा २०११/प्र.क्र.२१२/का-३, दि.२/४/२०१८ अन्वये आयुक्त, महिला व बालविकास, पुणे यांच्या छापील लेटर हेडवरील उपायुक्त (बालविकास), पुणे / आयुक्त, महिला व बालविकास, पुणे यांच्या स्वाक्षरीचे अनाथ प्रमाणपत्र.	